

GODINA

**DANI
EUROPSKE
BAŠTINE**

U HRVATSKOJ

OSIJEK

RADIONICA / *Đir po Osijeku*

27. 10. 2025., od 10:00 do 12:00, I. gimnazija Osijek, Županijska ulica 4, Osijek
ORGANIZATOR: Centar za kulturnu baštinu Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku

AUTORI: doc. dr. sc. Lana Skender, studentica Ivona Vojvodić

SURADNICI: izvr. sav. Nataša Tram, I. gimnazija Osijek, Dijana Ososlija,
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna Osijek

<http://www.uaos.unios.hr/centar-za-kulturnu-bastinu>

Radionica *Đir po Osijeku* osmišljena je kao inovativan način istraživanja i vrjednovanja arhitektonske baštine grada Osijeka kroz kombinaciju društvene igre i mobilnog učenja. Inspirirana konceptom igre *Monopoly*, ova edukativna igra omogućuje učenicima da se kreću ulicama Osijeka bacanjem kockica, otkrivaju objekte kulturne baštine, kupuju ih, obnavljaju i revitaliziraju te tako uče kako se baština može održivo koristiti i čuvati za budućnost. U igru su integrirani koncepti održivosti, ekonomske, okolišne, kulturne i društvene, koji su utkani u pravila igre, sustav nagrada i kazni te procese restauracije i upravljanja baštinom. Kartice građevina povezane su s digitalnim izvorima informacija putem QR kodova, čime se potiče mobilno učenje i korištenje suvremenih tehnologija u nastavi. Učenici će tijekom igre surađivati, istraživati, učiti i razvijati vještine baštinske pismenosti s ciljem poticanja mladih na aktivno sudjelovanje u očuvanju i interpretaciji lokalne baštine.

Društvena igra *Đir po Osijeku*
Foto: Ivona Vojvodić

Telamoni na zgradi
Gradskog magistrata,
Tvrdja, Osijek
Foto: Lana Skender

OSIJEK

PREDAVANJE / *Zavjetna i javna plastika Beberine i Dubočca*

30. 10. 2025., od 9:30 do 9:50, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku,
Ulica Julija Knifera 1, Osijek

ORGANIZATOR: Centar za kulturnu baštinu, Akademija za umjetnost
i kulturu u Osijeku

AUTORICA: dr. sc. Iva Papić

<http://www.uaos.unios.hr/centar-za-kulturnu-bastinu>

Na području župa Bebrina i Dubočac, nedaleko od Slavonskog Broda, sačuvan je velik broj poklonaca i križeva krajputaša, gusto raspoređenih po seoskim grobljima, uz ceste između sela te unutar sela, u blizini župne crkve ili filijalne kapele. Ukupno sedamdeset poklonaca i križeva krajputaša na području navedenih župa svjedoče o raširenoj pobožnosti tamošnjeg stanovništva, posebice jer su neveliki broj njih podigle bogate (gazdinske) obitelji te se oni mogu tumačiti kao zavjetni, makar su i javni spomenici u prostoru. Smještaj poklonaca i križeva na obodima sela odnosno župa svjedoči i o njihovoj drugoj funkciji, onoj „svetačke straže“, koja je na Savi, povijesnoj granici Otomanskog i Habsburškog Carstva te južnoj granici Slavonske vojne krajine, popimala funkciju magijskog kruga. Fenomen „svetačke straže“ odnosno obrambene straže da se bolestima, nesrećama i drugim zlama spriječi ulaz s juga, već je zamijećen na prostoru sjeverozapadne Hrvatske i obrađen je u radovima Martine Ožanić, Irene Kraševac i drugih. U usporedbi javne plastike u sjeverozapadnoj Hrvatskoj – pri čemu su u literaturi obrađeni varaždinski primjeri – s pokloncima u Bebrini i Dubočcu uočene su i druge srodnosti, pri čemu se ističe prisutnost privatnih naručitelja te zastupljenost zavjetne i javne plastike u čestim i brojnim crkvenim procesijama.

Mada ih odlikuje likovna skromnost, što je nerijetko rezultat devastacije uslijed nestručnih obnova, poklonce na opisanom području moguće je svrstati u tri tipološke skupine: najjednostavniji tip je poklonac zaključen trokutastim zabatom, a nešto složeniji su poklonac zaključen složenim zabatom ili atikom i akroterijima. S obzirom na učestalost tri graditeljska tipa, moguće je kako su nacrti za javnu plastiku u Vojnoj krajini uvezeni iz središta Monarhije, kao, uostalom, i nacrti za gradnju crkvi, tzv. *Kirchennormplānes*.

U predavanju se istražuje pojam „svetačke straže“ na prostoru Vojne krajine, ali i nastanak i razvoj tipologije javne plastike s osvrtnom na naručitelje te uvoz ikonoloških rješenja iz njemačkih zemalja (primjerice *Christus im Rast*, *Kristov odmor* ili *Zubobolni Krist*).

Poklonac na ulazu
u Bebrinu

Foto: Iva Papić

Poklonac u Bebrini

Foto: Iva Papić

OSIJEK

PROMOCIJA KNJIGA / *Promocija knjiga u izdanju Instituta za povijest umjetnosti*

30. 10. 2025., u 12:30, Akademija za umjetnost i kulturu, Salon 33,

Trg svetog Trojstva 3, Osijek

ORGANIZATOR: Centar za kulturnu baštinu Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku

U PROMOCIJI SUDJELUJU: Katarina Horvat-Levaj, Željka Čorak, Ivana Haničar Buljan i Margareta Turkalj Podmanicki

www.uaos.unios.hr/centar-za-kulturnu-bastinu

U sklopu *Dana europske baštine* bit će predstavljena dva recentna izdanja Instituta za povijest umjetnosti iz Zagreba posvećena istraživanju baštine vezane uz lik i djelovanje Eugena Savojskog.

Monografija *Dvorac Eugena Savojskog u Bilju* (ur. Katarina Horvat-Levaj) donosi sveobuhvatan prikaz povijesti, arhitekture i kulturnog značenja baroknog dvorca u Bilju.

Zbornik radova *Eugen Savojski (1663. – 1736.) i gradovi-tvrđave jugoistočne granice Habsburške Monarhije* (ur. Katarina Horvat-Levaj) okuplja radove stručnjaka koji se bave vojnom arhitekturom, urbanizmom i kulturnom baštinom pograničnih utvrda koje su oblikovale povijesni krajolik jugoistočne Europe u razdoblju habsburške vladavine.

Program se odvija povodom kandidature osječke Tvrđe za Oznaku europske baštine u okviru prijave 'Baroque Town-Fortresses: Osijek, Alba Iulia and Timișoara'.

Naslovnica monografije *Dvorac Eugena Savojskog u Bilju*

Foto: Institut za povijest umjetnosti

Naslovnica zbornika *Eugen Savojski i gradovi-tvrđave jugoistočne granice Habsburške Monarhije*

Foto: Institut za povijest umjetnosti

Dvorac Maliáth u Donjem Miholjcu, veljača 2014.

Foto: Zlatan Šulentić

Kurija Hillebrand von Prandau u Donjem Miholjcu, veljača 2014.

Foto: Zlatan Šulentić

OSIJEK

RADIONICA / Dvorci Slavonije kao koncertne pozornice

**30. 10. 2025., od 18:30 do 19:15, Glazbena škola Franje Kuhača Osijek,
Trg Svetog Trojstva 1, Osijek**

ORGANIZATOR: Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku

AUTORICE: red. prof. dr. sc. Jasna Šulentić Begić, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku, Ivana Pušić, mag. mus. ass., doktorandica, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku

SURADNICI: Jasminka Pušić, prof., učitelj mentor, Glazbena škola Franje Kuhača Osijek; studenti diplomaskih studija Glazbena pedagogija, Gitarska pedagogija, Tamburaško umijeće

www.uaos.unios.hr/centar-za-kulturnu-bastinu

Radionica *Dvorci Slavonije kao koncertne pozornice* održat će se u Glazbenoj Školi Franje Kuhača u Osijeku. Tijekom radionice, učenici će putem fotografija i videozapisa upoznati slavonske dvorce poput dvorca Eltz u Vukovaru, dvorca Prandau-Normann u Valpovu, dvorca Pejačević u Našicama i dvorca Hillebrand von Prandau/Maliáth u Donjem Miholjcu. Osim njihovog iznimnog značaja za kulturnu baštinu, učenici će osvijestiti i važnost tih povijesnih zdanja za suvremeni glazbeni život, budući da su ona danas središta u kojima se održavaju brojni koncerti.